

Суїцид. ПРОФІЛАКТИКА СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ В ШКОЛІ.

ПІДГОТУВАЛА
СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ ЗНВК №19
ЛЕЩЕНКО АНЖЕЛІКА МИКОЛАЇВНА
2017 рік

► *Життя - це безцінний дар,
який дається людині при
народженні і те, як людина
розпоряджається ним,
залежить від неї самої.*

Сократ

-**Суїцид** - умисне самоушкодження із смертельним результатом(позбавлення себе життя).

-**Суїциїдальна поведінка** - це прояв суїциїдальної активності - думки, наміри, висловлювання, загрози, спроби, замах.

-**Суїцидент** - людина, що вчинила спробу суїциду, або що демонструє суїциїдальні схильності.

Природа механізму суїцидальних намірів

Біологічна

- психічні захворювання (біполярний розлад, шизофренія); сексуальні розлади; алкоголізм, наркоманія

Генетична

- низький рівень серотоніну в головному мозку (приступи неконтрольованої агресії); діти-близнята (спроба одного з них збільшує ризик для іншого)

Психологічна

- ауто агресія, негнучке мислення (почуття душевного болю, ізолюваності, крик про допомогу; вплив темпераменту; боротьба між "Я" реальним і ідеальним; внутрішній конфлікт свідомості; нереалізовані мрії, зміна системи цінностей

Соціальна

- нестача соціальних контактів; втрата сім'ї, погані взаємини родичів; перевантаження психіки впливом мас-медіа; віросповідання; урбанізація населення; послаблення інституту сім'ї та її внутрішня дисгармонія

Асоціальна

- "космічні фактори" - вплив пори року, дня, статі, віку

Класифікація самогубств, яка базується на їх особистісному смислі

“Протестні”

“Помста”

“Заклик”

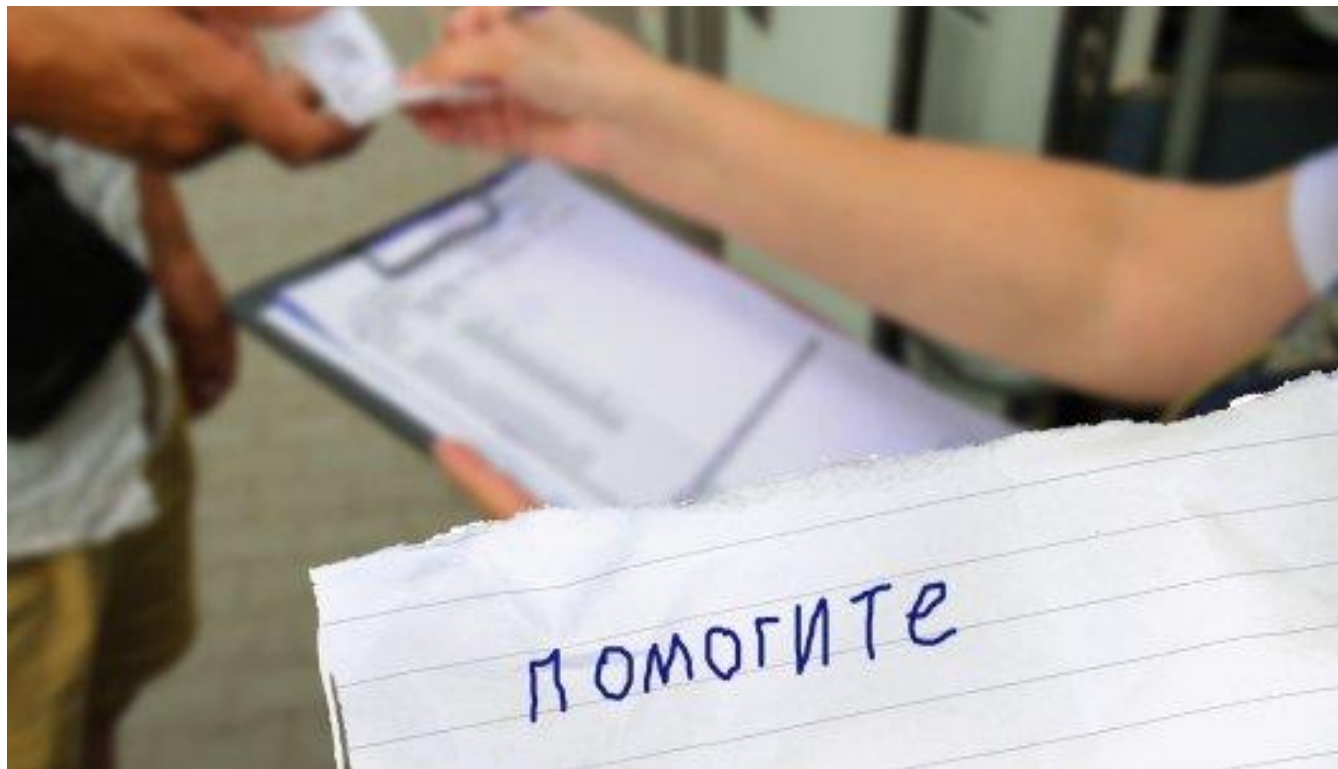
“Втеча”

“Самопокарання”

“Відмова”

- ▶ Кількість суїцидів в Україні - на одному рівні з числом ДТП.
- ▶ Самогубства займають третє місце після смертності від серцежно-судинних та онкологічних захворювань

Група ризику :

Ознаки	Фактори, що підвищують ризик
Вік	Підлітковий, зрілість (40-50р.), літні люди
Стать	Чоловіча
Раса	Біла
Сімейний стан	Розлучені, вдови \ вдівці, самотні
Професія	Лікарі, юристи , музиканти
Пора року	Тепла (квітень-вересень)
Заява про суїцид	Так (понад 50% суїцидентів говорили про свій намір)

Серед мотивів, які пояснюють спроби самогубства, самі підлітки й експерти-психологи вказують на різні *спонуки в такий спосіб вплинути на інших людей.*

- ▶ «дати зрозуміти людині, у якому ти розпачі» - близько 40%;
- ▶ «змусити шкодувати людину, що погано до тебе ставилася» - близько 30%;
- ▶ «показати, як ти любиш іншого» і «з'ясувати, чи любить справді тебе інший» - 25%;
- ▶ «вплинути, щоб інший змінив своє рішення» - 25%;
- ▶ «заклик про допомогу від іншого» - 18%.

Виявлення дітей групи суїцидального ризику передбачає:

- ▶ бесіди з класними керівниками та педагогічними працівниками;
- ▶ спостереження в класах;
- ▶ тестування, соціометричні дослідження, аналіз анкет школярів;
- ▶ бесіди і консультації з батьками, діти яких мають труднощі в поведінці та ознаки емоційних розладів.

- ❖ переадресування до спеціалістів — дитячого психоневролога, психотерапевта, у соціальні служби для молоді;
- ❖ індивідуальна чи групова психолого-педагогічна корекція; робота психолога з сім'єю: рекомендації щодо перебудови сімейних стосунків, зміни стилю виховання;
- ❖ рекомендації учителям про вибір індивідуального педагогічного стилю спілкування з конкретною дитиною;
- ❖ зниження вимог до виконання навчальної програми;
- ❖ зміна дитячого колективу; переведення до іншого вчителя;
- ❖ заохочення до позашкільної діяльності, створення «ситуацій успіху»;
- ❖ допомога сім'ї від педагогів, фахівців з охорони дитинства (у крайньому разі — клопотання про позбавлення батьківських прав).

Можливі шляхи подолання труднощів:

Рекомендації педагогічним працівникам щодо надання превентивної допомоги учневі при потенційному суїциді

- ▶ підбирайте ключі до розгадки суїциду;
- ▶ приймайте суїцидента як особистість;
- ▶ налагодьте турботливі стосунки, не сперечайтесь;
- ▶ запитуйте, не пропонуйте невиправданих утіх;
- ▶ пропонуйте конструктивні підходи;
- ▶ вселяйте надію, оцініть міру ризику самогубства;
- ▶ не залишайте людину одну у випадку високого суїцидального ризику;
- ▶ зверніться за допомогою до спеціалістів;
- ▶ важливо якомога довше зберігати турботу і підтримку учня;
- ▶ використовуйте засоби піднесення цінності особистості дитини, її життя.

Робота з батьками дітей із групи суїцидального ризику:

- ❖ виступи на батьківських зборах;
 - ❖ зустрічі з сім'єю;
- ❖ індивідуальне консультування: рекомендації з налагодження дитячо-батьківських стосунків, зі зміни (при потребі) стилю виховання, переадресування до інших спеціалістів тощо.

У суїцидальній поведінці підлітків можна умовно виділити 3 фази:

- 1.Фаза обдумування - свідомі думки про здійснення суїциду, які можуть вийти з-під контролю і стати імпульсивними (спостерігаються зміни в поведінці і зовнішньому вигляді).
- 2.Фаза амбівалентності - настає за умов появи додаткових стресових факторів (підліток висловлює погрози або наміри суїциду, «крик про допомогу»).
- 3.Фаза суїцидальної спроби - швидка друга фаза переходить у третю.

- ▶ Науковець-психолог В. Сіляхіна вказує, що більшість суїцидальних підлітків (до 70%) обмірковує і здійснює суїцид упродовж 1-2 тижнів.
- ▶ Але підлітковому віку властива імпульсивність дій, тому інколи тривалість усіх трьох фаз може бути дуже короткою, не більше 1 години.

Ознаки наміру здійснення суїциду.

Словесні ознаки:

Розмови про смерть:

- ▶ "Я збираюся накласти на себе руки";
- ▶ "Я не можу так далі жити".

Натяки про свій намір:

- ▶ "Я більше не буду ні для кого проблемою";
- ▶ "Тобі більше не доведеться про мене хвилюватися".
- ▶ Багато жартують на тему самогубства.
- ▶ Зацікавленість питаннями смерті.

Поведінкові ознаки:

1. Роздають іншим речі, що мають велику особисту значущість, упорядковують справи, миряться з давніми ворогами.
2. Демонструють радикальні зміни в поведінці .
3. Проявляють ознаки безпорадності, безнадійності і відчаю.

Ситуаційні ознаки:

1. Соціально ізольований(не має друзів або має тільки одного друга), відчуває себе знедоленим.
2. Живе в нестабільному оточенні
3. Відчуває себе жертвою насильства
4. Робив раніше спроби суїциду.
5. Має схильність до самогубства
6. Переніс важку страту (смерть когось з близьких, розлучення батьків).
7. Занадто критично налагоджений по відношенню до себе.

Пам'ятка вчителям:

- ▶ Якщо ви помітили дитину зі схожими проявами , не залишайте її наодинці.
- ▶ Спробуйте поговорити, поцікавитись справами.
- ▶ За потребою, повідомити психолога чи іншого спеціаліста (лікаря).

Пам'ятайте:

*У дев'яти випадках із десяти
суїцидальна спроба - це не
бажання вкоротити собі віку, а
крик про допомогу.*

Які б не були проблеми, варто пам'ятати, що безвихідних ситуацій не буває. Проблеми в цьому житті нам даються для того, щоб ми їх вирішували або, якщо перше нездійснення, змінювали своє ставлення до них і приймали як просту недосконалість світу. Заклик до боротьби за життя звучить в поезії Лесі Українки "Contraspempero!"

Так! Я буду крізь сльози
сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити!
Геть думи сумні!

Дякую за увагу!